

OEVERZWALUWEN : HEBBEN ZE NOG TOEKOMST IN ONZE REGIO NW-BRABANT ?

De kolonie oeverzwaluwen die gedurende tientallen jaren het Bos van Aa bevolkte, is reeds enkele jaren verdwenen. Het einde van de zandwinning betekende ook het verdwijnen van geschikte broedwanden. Het merendeel van de vogels hield het voor bekeken en de zwaluwen zochten andere oorden op. Enkele tientallen vogels vonden echter dichtbij een toevlucht in een tijdelijke wand aan het zeekanaal in Grimbergen tussen Humbeek-Sas en het Kattemeuterbos. Dit was de enige plaats in heel NW-Brabant waar deze vogels nog konden broeden.

Reeds enkele jaren werd er gedacht aan het opnieuw afgraven van een geschikte broedwand in het Bos van Aa. Alles kwam in een stroomversnelling terecht wanneer we hoorden dat de tijdelijke wand aan het zeekanaal bijna zeker zou verdwijnen in 2014. Dit samen met het jaarlijks kleiner worden van die wand (de afkalving vanwege de golfslag van het water door voorbijvarende schepen) en het bericht dat Natuurpunt het beheer heeft gekregen van het omwald gedeelte van het Bos van Aa, was het sein om in actie te schieten.

Eerst werden er enkele verkenningstochten in het gebied zelf gemaakt tijdens de maandelijkse vogelinventarisaties. Vervolgens werd er overeengekomen met Natuurpunt Kanaalregio-Bos van Aa welke bestaande wand eventueel in aanmerking zou kunnen komen voor de beheerswerken om ons doel te realiseren. Daarna contacteerde René onze eigen leden voor hulp. Ook de werkploeg van afdeling Natuurpunt Merchtem was onmiddellijk bereid om mee te helpen.

Zo gezegd, zo gedaan.

Op 8 maart was het dan zover ! Veel langer mochten we niet wachten want vorige jaren kwamen de oeverzwaluwen eind maart reeds aan. Afspraakplaats aan de poort van de vissers. Koen en Dirk waren de eersten en reden onmiddellijk door tot de poort van de koeien aan de rietvijver. Niet veel later hoorden we reeds de kettingzaag werken. Francis, Pascal, René en Jurgen waren present van onze Vogelwerkgroep. Later zou ook Jaak onze VWG vervolledigen. De werkploeg van Merchtem kwam met zwaar materieel ons vervoegen. Alain, Michel, Pol, Jean-Pierre, Martine, Jos en Lutgarde schoten onmiddellijk aan de slag. De bomen aan de wand werden vakkundig gerooid. Het terrein naast de waterlijn afgestoken, het hout mooi op elkaar gestapeld en afsluitingen gemaakt voor de koeien. Er werd zeer hard gewerkt onder een aangenaam lentezonnetje. Onze welgemeende dank aan Natuurpunt Merchtem. Zonder hun hulp had het voor ons onmogelijk geweest om zulk resultaat neer te zetten. In de namiddag werd er ook geprobeerd een andere wand aan de rand van het gebied af te steken, dit om de zwaluwen toch ook een keuzemogelijkheid te geven.

Daarna begon het lange wachten. De zwaluwen kwamen later toe dan gewoonlijk. Inmiddels werd duidelijk dat de wand aan het zeevaarkanaal toch nog bleef bestaan dit broedseizoen en een veertigtal koppels herbergt. De hoogdringendheid van de wand was dus deels verdwenen. Maar was onze operatie gelukt ? Bij de maandelijkse vogelinventarisatie van mei bleken er meer gaten in de wand te zitten dan de zestal die we zelf hadden voorgeboord. Ook vlogen 2 zwaluwen uit de wand. Bij enkele tussentijdse bezoeken zagen en/of hoorden we wel zwaluwen, maar niet lang genoeg om tot een besluit te komen. Uiteindelijk op 18 juni kon ik de wand nog eens grondig bekijken en zag gedurende de observatieperiode van een kwartier dat drie gaten van de twintig één of meermaals werden bezocht.

Ons project was dus gelukt !

Nu maar hopen dat er in de toekomst nog meer zwaluwen zullen kiezen voor deze veilige plaats. De eerste stap is nu gezet om een permanente broedplaats in onze regio te voorzien voor deze kwetsbare vogel.